

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Farklı Değişkenlere Göre Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi

Ünal TÜRKCARPAR

Özet: Bu araştırmanın amacı, Kayseri ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda beden eğitimi öğretmeni olarak çalışan öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerini araştırmaktır. Araştırmada, betimsel nitelikli tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2010-2011 eğitim öğretim yılında Kayseri ilinde çalışan toplam 212 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgiler Formu” ve Maslach Tükenmişlik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler üzerinde aritmetik ortalama, standart sapma, t testi, tek yönlü varyans analizi ve ANOVA gibi farklı çıkarımsal analizler yapılmıştır ($p<0.05$). Elde edilen sonuçlar çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının meslekteki hizmet yılı, görev yaptığı okul sayısı ve görev yerine göre değişmediğini gösterirken öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, beden eğitimi, benden eğitimi öğretmenleri

The Investigation of Psychological Education Teachers' Burnout Levels With Regard to Different Variables

Abstract: The aim of this research was to investigate psychological education teachers' burnout levels, working in Kayseri province, with regard to different variables. The quantitative survey method was used in this study. The total 212 psychological education teachers participated in the study. The data was gathered by Demographic Information Questionnaire and Maslach Burnout Inventory. The data obtained from participants was analyzed running mean, standard deviation, independent-samples t test, and one-way ANOVA. The results revealed that while teachers' burnout levels did not vary significantly according to their school type where they worked, how many years they worked in the same position, and the place where school they worked was located, their burnout levels varied significantly according to their aged ranged.

Keywords: Burnout, physical education, physical education teachers

GİRİŞ

İlk kez Freudenberger (1974-1975) tarafından ortaya konan tükenmişlik kavramı daha sonra Maslach ve Jackson (1981- 1986) tarafından tanımlanmıştır. Freudenberger tükenmişliği ‘enerji, güç veya kaynaklar üzerinde aşırı istekler, taleplerden dolayı tükenmeye başlamak’ olarak tanımlamıştır.

Cardinell (1981), tükenmişliği daha geniş bir anlamda ifade ederek ‘insanın hayatında ortaya çıkan ciddi bir rahatsızlık belirtisi; orta yaş krizi’ olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda alanda yapılan çok sayıda araştırmanın, birçok insanın otuz beş- elli yaşlar arasında yaşamak zorunda olduğu, kariyer, statü kazanma isteği başta olmak üzere, sosyal içerikli bazı problemler nedeniyle bunalmaya girdiğini ortaya koyduğunu ifade etmiştir.

Maslach ve Jackson tükenmişlik sendromunu 3 boyutta incelemiştir (Maslach ve Jackson, 1985):

Duygusal tükenme: Çalışanların kendilerini yorgun ve duygusal yönden aşırı yıpranmış hissetmelerini, diğer bir deyişle kişinin aşırı yüklenmiş olma duygularını tanımlar (Özer, 1998). Enerji eksikliği ve bireyin duygusal kaynaklarının bittiği hissine kapılması biçiminde ortaya çıkar. Bu duygusal yorgunluğa yaşayan kişi, hizmet verdiği kişilere geçmişte olduğu kadar verici ve sorumlu davranmadığını düşünür (Akçamete vd.,2001). Gerginlik ve engellenmişlik duygularıyla yüklü olan birey için ertesi gün yeniden ise gitme zorunluluğu büyük bir endişe kaynağıdır. Bu duruma yakalananlar kendilerini yeni bir güne başlayabilmek için gerekli enerjiden yoksun hissederler. Duygusal kaynakları tamamen tükenmiştir (Maslach ve Jackson, 1981; akt: Seğmenli, 2001).

Duyarsızlaşma: işi gereği karşılaştığı diğer insanlara ve işine karşı geliştirilen soğuk, ilgisiz, katı hatta insani olmayan tutum tükenmişlik sendromunun ikinci ayağı olan duyarsızlaşmayı oluşturur. Dozu gittikçe artan bu negatif reaksiyon çeşitli şekillerde ortaya çıkar. Kişi karşısındakine aşağılayıcı ve kaba davranır, onların rica ve taleplerini göz ardı eder. Çalışanların hizmet verdikleri kişilere birer insan yerine nesne gibi davranmaları ile kendisini gösterir. Bu durumdaki iş görenler, etkileşimde buldukları kişilere ve çalıştıkları örgüte karşı mesafeli, umursamaz ve alaycı bir tavır takınırlar. Küçültücü bir dil kullanma, insanları kategorize etme, katı kurallara göre iş yapma ve başkalarından sürekli kötülük geleceğini düşünme duyarsızlaşmanın diğer belirtisidir (Torun, 1995). Diğer insanların hayatından çıkıp kendisini yalnız bırakmasını içten arzu eder. Bu durumdaki kişi diğer insanlara karşı saygısız ve küçük düşürücü davranabilir (Işıkhan, 2004).

Düşük kişisel başarı hissi: kişisel başarı, kişinin işindeki yeterlik ve başarı duygularını tanımlar. Kişisel başarısızlık ise, kişinin kendisini işinde yetersiz ve başarısız olarak değerlendirmesini ifade eder. Bu aşamada kişi kişisel olarak başarısızlık duyguları ile doludur. Başkaları hakkında geliştirdiği olumsuz düşünce tarzı kişinin kendisi hakkında negatif düşünmesine yol açar. Kişi bu

düşünce ve yanlış davranışları ile kendisini suçlu hisseder. Kendisini kimsenin sevmediğine dair bir duygu geliştirir. Kendisi hakkında başarısız hükmü verir. İşte bu noktada tükenmişliğin üçüncü aşaması olan düşük kişisel başarı hissi ortaya çıkar. Bireylerin kendileri ile ilgili değerlendirmelerinin olumsuz bir nitelik kazanmasının sonucu olarak işinde ve işi gereği karşılaştığı kişilerle ilişkilerinde başarısızlık ve yeterli duygularında azalma görülür. İşinde ilerleme kaydedemediğini hatta gerilediğini düşünen bu kişiler kendilerini suçlu hisseder (Izgar, 2000).

Gelecek nesillerin yetiştirilmesinde önemli bir yere sahip olan bedensel eğitimi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Sürekli insanlarla ve öğrencilerle muhatap olan bedensel eğitimi öğretmenleri, çeşitli sebeplere bağlı olarak bir takım sorunlar yaşayabilirler. Özellikle bedensel eğitimi öğretmenlerin yaşayacağı bu sorunlar çalışma verimliliğinin düşmesine neden olabilir.

Bu sayıdan hareketle bu çalışmanın amacı da, Kayseri ilinde bedensel eğitimi öğretmeni olarak hizmet veren öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin betimlenmesi olarak belirlenmiştir. Bu temel amaca yönelik olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin genel olarak kişisel özelliklerine göre tükenmişlik düzeyleri nasıldır?
2. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre tükenmişlik düzeylerini farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmenlerin yaş değişkenine göre tükenmişlik düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
4. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre tükenmişlik düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
5. Öğretmenlerin mesleği isteyerek seçme durumlarına göre tükenmişlik düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
6. Öğretmenlerin çocuk sayısı durumlarına göre tükenmişlik düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
7. Öğretmenlerin mesleğe atanma durumlarına göre tükenmişlik düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
8. Öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü durumlarına göre tükenmişlik düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
9. Öğretmenlerin eğitim durumlarına göre tükenmişlik düzeyleri farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Deseni: Araştırma betimsel bir nitelikte olup, bedensel eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerine bakılmıştır.

Araştırma tarama modelindedir. Tarama modelleri, geniş grupları içeren evrenden seçilmiş bir örneklem grup üzerinde yapılan, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle incelemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1995).

Çalışma Gurubu: Bu araştırmanın çalışma grubunu 2010-2011 eğitim öğretim yılında Kayseri ilinde beden eğitimi öğretmeni olarak görev yapan toplam 212 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Öğretmenlerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgiler Formu” kullanılmıştır. Bu form; cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuğunuz var mı, meslekteki hizmet yılınız, görev yaptığınız okul türü, görev yeriniz maddelerinden oluşmaktadır.

Veri toplama aracı olarak Maslach Tükenmişlik Ölçeği kullanılmıştır. Maslach Tükenmişlik Ölçeği 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte tükenmişlik; duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı olmak üzere üç boyut bulunmaktadır. Duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt ölçek puanları, her bir madde için ‘Hiçbir zaman’ (0), ‘Çok nadir’ (1), ‘Bazen’ (2), ‘Çoğu zaman’ (3), ‘Her zaman’ (4) olarak, kişisel başarı alt ölçek puanı ise, bunun tersi şekilde değerlendirilmektedir (Sucuoğlu ve Kuloğlu, 1996). Tüm alt ölçeklerden alınan puan yükseldikçe tükenmişliğin arttığı kabul edilmektedir. Duygusal tükenmişlik alt ölçeği, kişinin mesleği tarafından tüketilmiş ve aşırı yüklenmiş olma duygularını; duyarsızlaşma alt ölçeği, kişinin hizmet verdiği kişilere karşı duygudan yoksun bir şekilde ve umursamaz davranmasını; kişisel başarı alt ölçeği ise kişinin, başarı ile sorunların üstesinden gelme duygularını tanımlar.

Ergin (1992) tarafından Türk kültürüne uyarlanan Maslach Tükenmişlik Ölçeği doktor ve hemşireler üzerinde uygulanmıştır. Ölçeğin iç tutarlık katsayıları; duygusal tükenmişlik boyutu için .83, duyarsızlaşma boyutu için .65 ve kişisel başarı boyutu için .72 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan test-tekrar test güvenilirlik katsayıları ise duygusal tükenmişlik için .83, duyarsızlaşma için .72 ve kişisel başarı duygusu boyutu için .67 olarak belirlenmiştir. Bu araştırmadaki örnekleme uygulanan güvenilirlik katsayıları ise; duygusal tükenmişlik için .82, duyarsızlaşma için .64 ve kişisel başarı alt boyutu için .65 olarak hesaplanmıştır. Duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı boyutlarından yüksek puan alınması tükenmişlik olarak kabul edilmektedir. Buna göre, ölçeğin alt boyutlarından alınabilecek en yüksek puan, duygusal tükenme için 36; duyarsızlaşma için 20 ve kişisel başarı için 32’dir.

Verilerin Analizi

Çalışmaya katılan bireyler hakkında tanımlayıcı bilgiler sağlamak amacıyla çalışmada kullanılan testlere ilişkin tablolarda ortalama, standart sapma değerleri yanında çalışmaya katılan öğretmenlerin tükenmişlik ölçeğinden

elde etmiş oldukları puanların öğretmenlerin farklı kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğine ilişkin t-testi ve ANOVA gibi farklı çıkarımsal analizler de gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1’de çalışmaya katılan Beden Eğitimi öğretmenlerinin kişisel özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kişisel Özelliklerinin Frekans Dağılımı

Özellikler	f	%	\bar{X}	
Cinsiyet	Erkek	145	68.4	1.7241
	Bayan	67	31.6	1.6832
Yaş	20-26	15	7.1	1.5394
	27-32	93	43.9	1.6906
	33-40	93	43.9	1.7341
	41-47	2	0.9	1.5000
	48 ve Üstü	9	4.2	2.0202
	Medeni durum	Evli	160	75.5
Bekar		52	24.5	1.6941
Çocuk sahibi olma durumu	Evet	135	63.7	1.7253
	Hayır	77	36.3	1.6865
Mesleği isteyerek seçme durumu	Evet	207	97.6	1.7165
	Hayır	5	2.4	1.4909
Mesleğe giriş durumu	Sınavla A. (KPSS)	107	50.5	1.7171
	Sınavsız A.	105	49.5	1.7052
Meslekteki hizmet yılı	1-5 Yıl	43	20.3	1.6353
	6-11 Yıl	90	42.5	1.6828
	12-16 Yıl	62	29.2	1.7537
	17-22 Yıl	9	4.2	1.8081
	23 Yıl ve Üstü	8	3.8	2.0000
Görev yaptığı toplam okul sayısı	1-2	98	46.2	1.6693
	3-4	85	40.1	1.7513
	5-6	16	7.5	1.7983
	7 ve Üstü	13	6.1	1.6573
Şuan görev yaptığı okul türü	Lise	89	42.0	1.7135
	İlköğretim	123	58.0	1.7095
Şu anki görev yeri	İl Mer.	131	61.8	1.7474
	İlçe Mer.	71	33.5	1.6511
	Kasaba	3	1.4	1.8030
	Köy	7	3.3	1.6039
Eğitim durumu	Lisans M.	187	88.2	1.7270
	Y Lisans. M.	25	11.8	1.5927
TOPLAM		212	100.0	1.7112

Yukarıdaki tabloda araştırma sürecine dâhil edilen Beden Eğitimi öğretmenlerinin farklı değişkenler açısından demografik özellikleri sunulmuştur. Çalışmaya dâhil edilen öğretmenlerin tükenmiş ölçeğinden aldıkları toplam puanların yukarıda ifade edilen demografik özelliklere göre değişip değişmediğini ortaya koyan çıkarımsal istatistikler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının cinsiyete göre değişip değişmediği Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Cinsiyet-Tükenmişlik İçin T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Erkek	145	1.7241	.38142	210	.716	.475
Bayan	67	1.6832	.40004			

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür [$t_{(210)}=.716$, $p>.05$]. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının medeni durumlarına göre değişip değişmediği Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Medeni Durum-Tükenmişlik İçin T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evli	160	1.7168	.37705	210	.367	.714
Bekâr	52	1.6941	.41923			

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının medeni durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür [$t_{(210)}=.367$, $p>.05$]. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının sahip oldukları çocuk sayısına göre değişip değişmediği Tablo 4’te sunulmuştur

Tablo 4: Çocuk Sayısı-Tükenmişlik İçin T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evet	135	1.7253	.38369	210	.700	.485
Hayır	77	1.6865	.39383			

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının sahip olunan çocuk sayısına göre farklılaşmadığı görülmüştür [$t_{(210)}=-.700$, $p>.05$]. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının mesleği isteyerek seçme durumlarına göre değişip değişmediği Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5: Mesleği İsteyerek Seçme-Tükenmişlik İçin T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evet	207	1.7165	.38506	210	1.290	.198
Hayır	5	1.4909	.44583			

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının mesleği isteyerek seçme durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür [$t_{(210)} = 1.290$, $p > .05$]. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının mesleğe giriş durumlarına göre değişip değişmediği Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Mesleğe Giriş-Tükenmişlik İçin T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Sınavla Atama (KPSS)	107	1.7171	.33017	210	.223	.824
Sınavsız Atama	105	1.7052	.43881			

Tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının mesleğe giriş durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür [$t_{(210)} = .223$, $p > .05$]. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının görev yaptıkları okul türüne göre değişip değişmediği Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Görev Yaptığı Okul-Tükenmişlik İçin T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Lise	89	1.7135	.40704	210	.073	.942
İlköğretim	123	1.7095	.37336			

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının görev yaptıkları okul türüne göre farklılaşmadığı görülmüştür [$t_{(210)} = .073$, $p > .05$]. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının eğitim durumlarına göre değişip değişmediği Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8: Eğitim Durumu-Tükenmişlik İçin T-Testi Sonuçları

	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Lisans Mezunu	187	1.7270	.38066	210	1.636	.103
Yüksek Lisans Mezunu	25	1.5927	.42019			

Tablo 8 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının görev yaptıkları okul türüne göre farklılaşmadığı görülmüştür [$t_{(210)} = 1.636$, $p > .05$]. Öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yaş durumlarına, meslekteki hizmet

yılına, görev yaptığı okul sayısına ve görev yaptığı yere göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin ANOVA sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9: Öğretmenlerin Tükenmişlik Puanlarının Yaş Durumlarına, Meslekteki Hizmet Yılına, Görev Yaptığı Okul Sayısına ve Görev Yaptığı Yere Göre Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Tukey
Yaş	Gruplar Arası	1,480	4	,370	2,543	,041	Var
	Grup İçi	30,108	207	,145			
	Toplam	31,588	211				
Meslekteki Hizmet Yılı	Gruplar Arası	1,184	4	,296	2,015	,094	-
	Grup İçi	30,404	207	,147			
	Toplam	31,588	211				
Görev Yaptığı Okul Sayısı	Gruplar Arası	,468	3	,156	1,043	,375	-
	Grup İçi	31,120	208	,150			
	Toplam	31,588	211				
Görev Yeri	Gruplar Arası	,534	3	,178	1,192	,314	-
	Grup İçi	31,054	208	,149			
	Toplam	31,588	211				

Tablo 9 incelendiğinde öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının meslekteki hizmet yılına göre [$F_{(4,207)}=2.015, p>.05$], görev yaptığı okul sayısına göre [$F_{(3,208)}=1.043, p>.05$] ve görev yaptığı yere göre [$F_{(3,208)}=.1192, p>.05$] farklılaşmadığı görülmüştür. Ancak öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yaşa göre farklılaştığı anlaşılmıştır [$F_{(4,207)}=2.543, p<.05$]. farklılaşmanın hangi yaş grupları arasında olduğunu görmek için yapılan Tukey testinde 48 ve üstü yaşa sahip olan öğretmenlerin ($\bar{X} = 2.02$) tükenmişliklerinin 20-26 yaş grubu ($\bar{X} = 1.54$) çalışmaya katılan öğretmenlerden daha fazla olduğu anlaşılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Beden Eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının cinsiyete göre değişmediği görülmüştür. Nitekim Başören (2005); Arıkan (2007) ve Gündüz (2006) yapmış oldukları araştırmaların sonuçları bizim çalışmamızla benzerlik gösterirken, Çimen (2007); Ören ve Türkoğlu (2006); Weckwerth ve Flynn (2006) ve Karakuş (2008) yapmış oldukları çalışmalarda tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre değiştiği sonucuna ulaşmışlardır.

Beden Eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının medeni durumlarına göre değişmediği görülmüştür. Nitekim Dolunay (2002) ve Çavuşoğlu (2005) yapmış oldukları araştırmalar bizim çalışmamızla benzerlik gösterirken, Kırılmaz vd. (2003) ve Aksoy ve Urfalı (2007) yapmış oldukları çalışmalarda medeni durumunun tükenmişlik düzeyini etkilediği sonucuna ulaşmışlardır.

Beden Eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının çocuk durumlarına göre değişmediği sonucu görülmüştür. Çavuşoğlu (2005); Dolunay (2002) ve Sarp, Çelen ve Kırılmaz (2003) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızla tutarlık gösterirken, Özipek ve Karabıyık (2006); Izgar (2001) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızla tutarlık göstermemektedir.

Beden Eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanları mesleği isteyerek seçme durumlarına göre değişmediğini göstermiştir. Nitekim Deniz Kan (2008); Dolunay (2002); Kırılmaz ve diğ. (2003) ve Gencer (2002) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızla tutarlılık göstermezken Özkan (2008) yapmış olduğu çalışma bizim çalışmamızı destekler niteliktedir. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının mesleğe giriş (atanma) durumlarına göre değişmediği göstermiştir.

Beden Eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının görev yapılan okul türü durumlarına göre değişmediğini göstermiştir. Çavuşoğlu (2005) ve Özcan (2008) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızla tutarlılık gösterirken Özkaya (2006) ve Dericioğlu, Konak, Arslan ve Öztürk (2007) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızla tutarlık göstermemektedir.

Beden Eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının eğitim durumu değişkenine göre değişmediğini göstermiştir. Özipek (2006); Dolunay (2002) ve Izgar (2001) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızı desteklemektedir.

Elde edilen sonuçlar çalışmaya katılan Beden Eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik puanlarının meslekteki hizmet yılı, görev yaptığı okul sayısı ve görev yerine göre değişmediğini gösterirken öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmüştür. Nitekim Başören (2005); Topaloğlu ve Ark. (2007) ve Karakuş (2008) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızla tutarlılık gösterirken Dilsiz (2006); Çimen (2007) ve Cemaloğlu ve Erdemoğlu (2007) yapmış oldukları çalışmalar bizim çalışmamızla tutarlılık göstermemektedir.

KAYNAKLAR

Akçamete, G. Kaner, S ve Sucuoğlu, B. (2001). Öğretmenlerde Tükenmişlik, İş Doyumu Ve Kişilik, 1. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Arıkan, S. (2007). Muğla Merkez İlköğretim Birinci Kademedeki Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Ve Nedenlerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Aydın, L. (2002). İlköğretim Okul Yöneticilerinin Bireysel Tükenmişlik Düzeylerinin Belirlenmesi (Sakarya İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Başören, M. (2005). Çeşitli Değişkenlere Göre Rehber Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi (Zonguldak İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.

Cardinell, C.F. (1981). Mid-Life Professional Crises: Two Hypotheses. The Annual Meeting of National Conference Of Professors Of Educational Administration, Seattle.

Cemaloğlu, N., Erdemoğlu, D. (2007). Öğretmenlerin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Kastamonu Eğitim Dergisi, cilt: 15, No: 2, Ekim, s. 465-484.

Çavuşoğlu, İ. (2005). Endüstri Meslek Liselerinde Çalışan Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyleri İle Bazı Kişisel Değişkenler Arasındaki İlişki (Bolu İli Örneği), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , Bolu.

Çimen, S. (2007). İlköğretim Öğretmenlerinin Tükenmişlik Yaşantıları Ve Yeterlik Algıları, Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Deniz Kan, Ü. (2008). Bir Grup Okul Öncesi Öğretmeninde Tükenmişlik Durumunun İncelenmesi, Kastamonu Eğitim Dergisi, c.16, S.2, s. 431-438.

Dericioğulları, A., Konak, Ş., Arslan, E. Ve Öztürk, B. (2007). Öğretim Elemanlarının Tükenmişlik Düzeyleri, Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi, c.2, S.5, s. 13-23.

Dilsiz, B. (2006). Konya İlinde ki Ortaöğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Tükenmişlik ve İş Doyumu Düzeylerinin Bölgelere Göre Değerlendirilmesinin Çok Değişkenli İstatistiksel Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Dolunay, A. B. (2002). Keçiören İlçesi Genel Liseler Ve Teknik-Ticaret –Meslek Liselerinde Görevli Öğretmenlerde Tükenmişlik Durumu Araştırması , Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası, Cilt 55, Sayı 1, s.56.

Ergin, C. (1992). Doktor ve Hemşirelerde Tükenmişlik ve Maslach Tükenmişlik Ölçeğinin Uyarlanması. II. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları El Kitabı.

Gencer, A. (2002). Öğretmenlerinin İş Doyumu ile Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Gündüz, H. (2006). Yatılı İlköğretim Bölge Okullarında Görev Yapan Yönetici Ve Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyleri (Diyarbakır Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.

Işıkhan, V. (2004). Çalışma Hayatında Stres ve Başa Çıkma Yolları, Ankara: Sandal Yayınları.

Izgar, H. (2000). Okul Yöneticilerinin Tükenmişlik Düzeyleri (Burnout) Nedenleri ve Bazı Etken Faktörlere Göre İncelenmesi, Yayınlanmış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Izgar, H. (2001). Okul Yöneticilerinde Tükenmişlik, 1. Baskı, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Karakuş, G. (2008). Özel İlköğretim Ve Ortaöğretim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karasar, N. (1995). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler 6.Basım. Ankara.

Kırılmaz, A.Y., Çelen, Ü., Sarp, N. (2003). İlköğretimde Çalışan Bir Öğretmen Grubunda Tükenmişlik Durumu Araştırması, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.

Maslach, C., Jackson, S. E. (1985). The Role of Sex and Family Variables in Burnout, Sex Roles, S. 12, s. 837-851.

Ören, N. ve Türkoğlu, H. (2006). Öğretmen Adaylarında Tükenmişli, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(İlke), S.16.

Özcan, T. (2008). Pendik Bölgesinde Görev Yapan Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Özer, R. (1998). Rehber Öğretmenlerde Tükenmişlik Düzeyi, Nedenleri ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

Özipek, A. (2006). Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerde Mesleki Tükenmişlik Düzeyi Ve Nedenleri, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Özkaya, H. (2006). Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Ve İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeylerinin Öğretmen Görüşleri Açısından Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Seğmenli, S. (2001). Rehber Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Sucuoglu, B. ve Kuloglu, N. (1996). Özürlü Çocuklarla Çalışan Öğretmenlerde Tükenmişliğin Değerlendirilmesi. Türk Psikoloji Dergisi, Ankara.

Torun, A. (1995). Tükenmişlik, Aile Yapısı ve Sosyal Destek İlişkileri Üzerine Bir İnceleme, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Weckwerth, A. C. ve Flynn, D. M.(2006). Effect of Sex on Perceived Support and Burnout in University Student, *College Student Journal*; c.40, S.2, s. 237-249.